

бути істинним та правильним. Якщо юридичним особам публічного права і наділяється компетенція, то це правило є виключенням із загального правила та не стосується усіх юридичних осіб публічного права.

Існування в законодавстві категорії «юридична особа публічного права» не дозволяє визначити чітку сферу його використання, не відображає сутність її як цивільно-правової категорії, створює умови за якими в науці цивільного права формується хибність сприйняття цієї конструкції. Зокрема в науці формується позиція за якою правовий статус юридичної особи публічного права, як і її діяльність виходять за межі сфери цивільного права. Юридична особа публічного права утворюється виключно для виконання публічної функції; її участь у цивільному обороті зумовлена спрямованістю на досягнення здійснюваних нею публічних завдань; має власну волю та інтерес; має різні за своїм характером владні повноваження; є носієм прав і обов'язків публічного характеру тощо. Проте такі твердження розвивають саму ідею надання публічно-правовим утворенням статусу юридичної особи. А це призводить до спотворенню концепту публічної юридичної особи.

З урахуванням вище викладеного, слід визнати той факт, що категорія «юридична особа публічного права» не досить є коректною з огляду на її семантичний аналіз. Це дає підстави стверджувати, що найбільш адекватним термінологічним позначенням у цивільному законодавстві є категорія «публічні юридичні особи». Її закріплення повинно узгодити підхід, за яким правова конструкція публічної юридичної особи, по-перше, повинна ґрунтуватися на загально-концептуальних підходах до конструкції юридичної особи; по-друге, відображала б специфіку такого виду юридичних осіб, через чітке визначення їх правового статусу в актах цивільного законодавства (бажано на рівні окремого закону), за яким прослідковувалися би як загальні підходи до публічної юридичної особи, так і особливості які характерні для окремого виду публічної юридичної особи.

З огляду на те, що юридичні особи публічного та приватного права є парними категоріями однієї класифікації, то логічним є висновок (застосовуючи метод аналогії), за яким категорія «юридичні особи приватного права» теж потребує певного термінологічного корегування у чинному законодавстві на категорію «приватні юридичні особи».

Список бібліографічних посилань

1. Венедиктов А. В. Правовая природа государственных предприятий. 2-е изд. Л. : Прибой, 1928. 188 с.

Одержано 10.11.2017

УДК 159.922.216.77

Олександр Юрійович ШЛОМІН,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3682-6387>

ПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

У сучасній науці вивченню професійної компетентності правоохоронців приділяли увагу В. І. Барко, Л. М. Балабанова, О. М. Борисюк, О. І. Єлісєєв, І. П. Жукевич, О. В. Землянська, Н. А. Кулик, Н. М. Теслик, В. О. Тюріна. Професійна компетентність працівника поліції містить соціальну, інформаційну, лінгвосоціокультурну, конфліктологічну, психологічну складові, які є актуальними для працівників органів внутрішніх справ різних підрозділів [1]. Психологічна компетентність розглядається як різновид соціальної компетентності та за думкою О. Каверіна (2012), набуває виняткового значення для здійснення професійної діяльності правоохоронцями. Ця компетентність ґрунтується на особистісній спроможності застосовувати набуті знання, уміння й навички у особистісній, соціальній та професійній життєдіяльності. Також це особистісна здатність до адекватної самооцінки та самоусвідомлення себе через образ «Я», до самовідношення себе з іншими та результатами своєї діяльності. Особистість повинна добре розуміти себе, свої особливості характеру, «слабкі» та «сильні» властивості характеру й темпераменту, повинна приймати себе такою, якою вона є, а у разі необхідності корегувати свої недоліки [2]. Отже, такі відносно стабільні характеристики суб'єкта як самооцінка та самоставлення є важливою складовою психологічної компетентності поліцейського.

Метою дослідження стало вивчення особливостей самовідношення поліцейських. В дослідженні брали участь три групи: курсанти (п1 – 36 осіб), майбутні патрульні поліцейські (п2 – 35 осіб), поліцейські с досвідом роботи, які навчаються за заочною формою навчання (п3 – 29 осіб). Методи дослідження анкетування, тестування. За результатами вивчення особливостей самовідношення одержані наступні результати (див. табл. 1).

Таблиця 1

Показники самовідношення респондентів($\bar{x} \pm \delta$)

Шкали	Група 1	Група 2	Група 3	Р 1-2	Р 1-3	Р 2-3
Закритість	7,23±0,39	5,15±0,21	3,05±0,64	0,05	0,05	-
Самовпевненість	6,23±0,23	6,17±0,68	8,14±1,39	-	-	-
Самокерівництво	5,82±1,30	7,08±0,34	7,64±2,06	-	-	-
Дзеркальне Я	8,55±0,74	4,56±1,43	5,44±0,86	0,05	0,05	-
Самоцінність	7,38±1,41	5,11±0,65	7,54±1,16	0,05	-	0,05
Самоприйняття	8,20±2,37	7,67±0,46	7,54±2,16	-	-	-
Самоприхильність	5,84±1,35	3,87±0,59	5,12±1,08	0,05	0,05	-
Конфліктність	4,12±0,51	5,94±1,43	3,83±2,13	0,05	0,05	0,05
Самозвинувачення	4,32±1,39	6,46±0,59	5,48±2,17	0,05	0,05	-

Одержані дані свідчать про те, що в цілому опитувані усіх груп приймають себе такими, які вони є, в цілому позитивно ставляться до себе, до своєї професії. Найбільш конформними є курсанти, втім закритість курсантів можна розглядати як намагання приховати інформацію про себе, яка може зашкодити. Майбутні патрульні поліцейські більш схильні до відкритості, прагнуть отримати соціальне схвалення за вибір професії. Найбільш критичними до себе та самовпевненими виявилися працівники поліції третьої групи, які вважають себе компетентними працівниками. Досвід роботи сформував їх стиль діяльності, орієнтацію на своє бачення ситуації, побудову раціональних взаємовідносин з громадянами та колегами. Досліджувані всіх груп впевнені у своєму професійному виборі і подальшому кар'єрному зростанні, вони активні, цілеспрямовані, впевнені, що навчання сприятиме кар'єрному та особистісному зростанню, вважають, що їх доля знаходиться у їх руках. Отримані результати за шкалою «Самоцінність» свідчать, що курсанти схильні до відчуття цінності власної особистості, досліджувані другої та третьої груп визнають власну індивідуальність, що дозволяє їм неупереджено сприймати зауваження й критику керівництва, родинного оточення, бути відкритими новому досвіду. Одержані дані узгоджуються з дослідженнями О.Б. Федоренко щодо особливостей самооцінки правоохоронців, який вказав на зв'язок самовідношення та ціннісних орієнтацій. Цінності та ціннісні орієнтації, як складові самоставлення і самооцінки, характеризують, з одного боку, сферу дійсності, яка є найважливішою для суб'єкта, а з іншого – особливості уявлення особистості про себе [3, с. 92]

Отже, досліджувані в усіх групах реально оцінюють свої здібності, є відповідальними, характеризуються обережністю, самостійністю, спостережливістю, здатні проявляти емпатію. Отримані дані вказують на наявність у всіх груп досліджуваних певних моральних принципів, обов'язковості, цілеспрямованості, організованості, передбачливості. Адекватне ставлення до себе забезпечує контроль та регулювання діяльності особистості, є підґрунтям для формування психологічної компетентності поліцейського.

Список бібліографічних посилань

1. Жукевич І. П. Професійна компетентність майбутнього правоохоронця: сутність і складові. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2013. Вип. 6. С. 54–60.
2. Яковенко О. І. Категорії компетентісного підходу. *Педагогічні науки*. 2012. Вип. 102. С. 234–241.
3. Федоренко О. Б. Соціально-психологічні фактори формування самооцінки майбутніх керівників підрозділів МВС. *Соціальна психологія*. 2005. № 5. С. 83–93.

Одержано 08.11.2017